

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Szerkesztői szállás:

Kül-monostorutca 181. szám.

Kiadó hivatal:

Középutca, Stein J. könyvkereskedése.

Hirdetési ár: 5 hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr., 2-ször 6 kr., 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bérlegdíj.

Hirdetések felvételnek Bécsben Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) és Haasenstein és Voglérnél (Wollzeile 9. sz.).

Nyilvántartási cikkek sora után 20 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez czímzendők.

Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeletik.

Megjelen e lap hetenkint háromszor, u. m.

kedden, csütörtökön és szombaton délelben.

Előfizetési ár:

egész évre 12 frt, félre 6 frt, évnegyedre 3 frt.

A „K. Közlöny“ előfizetési ára:

Félévre 6 forint o. ért.

Évnegyedre 3 „ „ „

Egy órá 1 „ „ „

Az előfizetési pénzek kiadó Stein János-hoz (bel-középutca Stein könyvkereskedése) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

Még egy szó helyzetünkről.

A Királyhágón túl az országgyűlés határozata következtében közel kilátásban levén a köztörvényhatósági tisztújítás, egy és más megyében a tisztújítás előkészítésére már is előlétes értekezleteket tart az értelmiség. Tul a Királyhágón a köztörvényhatóságok új életre ébredése a jólétnek azt a kellemes érzését ébreszti fel, a mit csak az érzet, ki hosszasan és gyötrelmes vándorlás után újra saját tűzhelyének csendes fényénél élvezheti a becsületes munka örömeit.

A Királyhágón túl perseg az alkotmányos élet, és innen a Királyhágón bizonytalanság és némaság!

Az erdélyi köztörvényhatóságok ügye az országgyűlés határozatának záradékában nem lön eldöntve, miként a magyarországiaké, hanem addig is, míg az 1847. VII. törvényezik 5. § ra tekintettel minél előbb törvényezik alkottatnék, felhatalmaztatott a miniszterium a kormányzás, közigazgatás és törvénykezés terén a szükséges intézkedéseket saját belátása szerint és felelőssége alatt megtenni.

E határozat, mely az erdélyi alkotmányos érdekeket oly közelről érdeklő köztörvényhatóságok jövőjét egyelőre bizonytalanságban és a miniszterium belátásától függővé téve, sokakban egyfelől vérmes reményeket, másfelől e remények gyors teljesülésére s a jogos vagy jogosoknak hitt érdekek kielégítésére a türelmetlen várakozás nyugtalan érzését kelti fel.

Ha azon kicsiny és szerény körből, melyben foroghatok, szabad következtetést vonnom szélesebb körre is, állíthatom, hogy az erdélyi alkotmányos és becsületes hazafiak egy részénél a kecségető remény és a türelmetlenség váltakozva szerepelnek.

Egy kis tért kérek, ha van még számomra hely e lap általam is néha megkeresett hasábjain, hogy közölhessem röviden igénytelen nézetemet arról, mennyire tartom jogosítottoknak a vérmes reményeket és aggodó türelmetlenséget, melylyel Erdélyben sokan a köztörvényhatóságok gyors rendezését várják és sürgetik, vagy sürgetni készülnek.

Tény az, hogy az országgyűlés az erdélyi köztörvényhatóságok rendezését nem kívánta a magyarországi köztörvényhatóságokéval együttesen határozni el, sőt nem is kívánt benne határozni, hanem a miniszterium belátására bízta az ügyet. Az országgyűlés ezt indokolatlanul tette, de azért okai alkalmasint megvoltak, s ha feleslegesnek tartotta felhozni, azt hiszem, nem az én dolgom azokat vellicsalnom. A ki akarja, a határozathoz hiányzó indoklást magának könnyen kiegészítheti.

E tény azonban csak azt bizonyítja, hogy e felhatalmazásnál fogva az erdélyi köztörvényhatóságokat a magyarországiakéval együttesen rendezheti, de arra, hogy e valósággal, még pedig gyorsan be fog következni, semmi kezességet nem nyujt, s belőle nem lehet bizonyossággal következtetni azt, hogy a miniszterium kérdésen kívül éppen oly mérvben fogja az erdélyi különböző köztörvényhatóságok ajtóit és egyszerre megnyitni, mint a hogy az országgyűlés határozata következtében rövid időn megnyitlnak a magyarországi köztörvényhatóságok termei. Ha e következtetés csálhatatlan lenne, s ha a miniszterium ugyszólva tartoznék avval, hogy szabad kezével megtegyen mindent az erdélyi köztörvényhatóságok körül, mit az országgyűlés a magyarországiak körül megtett, akkor érthetetlené válnék az országgyűlésnek az az eljárása, hogy a maga teendőjét a miniszteriumra bízta, akkor, midőn a magyarországi köztörvényhatóságok együttesen az erdélyit is eligazíthatná volna. A tény maga, hogy a miniszteriumra bízta, bizonyossága annak, hogy az erdélyi köztörvényhatóságok rendezése tanulmányozás utáni és a felismerendő exigenciák szerinti eljárást igényel.

Azonban még én e tényből csak annyit következtetek, nem akarom hibáztatni azokat, kik éppen e tényre magas reményeket építenek, mert meg van nekik a magok logikájuk. Minden a

miniszteriumra van bízva, mondják ők; mi bizunk benne, ő bennünk; úgyünk közös; érdekünk egy; a mi alkotmányos emelkedésünk az ő emelkedése is; szóval, ő a mi megváltónk; nekünk jó barátunk, nekünk üdvözlőnk kell, szóval, általa az alkotmányosság igényei ki fognak elégítettvi, valamint az egész hazában, úgy minden erdélyi köztörvényhatóságban egyiránt és rögtön.

Szívesen osztanám e sorok írója ez éppen oly méltányos, mint létesülhet, de még kétes reményeket, ha nem tanulta volna meg az életből, hogy az, a ki csalódik, nem magát hibáztatja soha nem teljesülhet reményeiért, hanem azt, ki annak nem adhatott életet. A politikában sincs ez különben.

Ne feledjük, hogy a túlzott remények szűlik a jogos vagy jogosnak hitt érdekek rögtön ki nem elégítése feletti türelmetlenséget; és én e türelmetlenséget is csak annyiban tartom jogosítottnak, a mennyiben fennebb a reményeket tartam. E türelmetlenség sokaknál hasonlít a nemes buzgalomhoz, mely a hazafi katonát lelkesíti és türelmetlenné teszi a felett, hogy állítsák minél előbb a tűzbe, hogy tehesse meg a magát a hazáért. De mindenütt ily tiszták e az indokok? Ne feledjük, hogy jobbaink tisztá hazafiságának tette buzditó türelmetlenséghez fognak sorakozni az individualismus álbösei, s hogy az önzés óriási mérvben nő akkor, midőn plausibilis frázisokkal leplezheti el a maga gyengeségét, s jobbaink oldala mellett folytathatja tervei hajhászását.

Azonban az emberi természetben van bár az, hogy a rögtönzéseket szereti, s az improvisatore idéten rimeit jobban szokták megtapsolni, mint a századokra ható írók átgondolt műveit, de ez csak a tömegekre nézve áll, s valamint óhajtom, úgy bizom benne, hogy nálunk a vérmes remények sem fognak rögtönzést kívánni, s az egész értelmiségnél nem a türelmetlenség, hanem a megnyugvás fog szerepelni; a megnyugvás a felett, hogy úgyünk jó kezekben van, s ebben nem fognak kétkedni akkor sem, ha úgyünk tanulmányozásának eredménye szerinti mértékben és időben, de tán a szélsőbb igényeket ki nem elégítőleg történne Erdélyben a köztörvényhatóságok rendezése.

Át fogják látni azt, hogy a miniszterium e felhatalma felhatalmazást nem kereste, s dicséretre válik, hogy nem jött meg töle, s azt elfogadta; a mire őszinte hazafias politikájából merített önzetén kívül alkalmasint az is biztatja, hogy nem fogják töle azt kívánni, hogy bizonyos adott körülmények közt úgy intézze teendőit, mintha e körülmények nem léteznének.

A vérmes remények, a türelmetlenség hasznos befolyást csak annyiban gyakorolna az erdélyi ügyek alakulására, a mennyiben szükséges volna arra hatni, hogy a miniszterium ködrémektől meg ne ijedjen, de károsá válik azon a ponton túl, hol már nyomás gyanánt nehézkednek arra a miniszteriumra, mely kipróbált alkotmányos hajlamánál fogva inkább előre tör, mint hátra, melynek a tespedés nem eleme, mely ha téved, oka alkalmasint nem az alkotmányos igények célzatos mellőzése lesz — s mely, mint bírő, kész mindent oda itélni az igazságos ügynek, a mit végrehajtás útján is bevégezhet.

Minden parlamentben szoktak történni oly interpellációk, melyekre az illető miniszter nem felelhet éppen az aggodalmat felkeltő tárgy sikerülése érdekében. Így van ez a függőben levő diplomatikus és stratégikus kérdésekkel, s lehet-e tagadni azt, hogy az erdélyi ügyeknek sok részben van diplomatikus és stratégikus jellemük. Ily esetben a bizalom elkerülhetetlen, a türelmetlenség hiba.

Hagyjunk fel hát minden reményről? Kérdi talán némely olvasóm, ki annyira figyelmére méltatja e sorokat, hogy tán még bosszankodik is lettük.

De éppen reméljünk! Reméljünk mindent a mi elérhető és végre is hajtható!

Reméljük azt, hogy a miniszterium, meglehet az erdélyi köztörvényhatóságok külön természete szerinti külön eljárás szerint, de mindenesetre, még pedig a legnagyobb gyorsasággal arra az eredményre vezeti Erdély népet, hogy a provisoriumnak a magán- és a közjogot egyaránt veszélyező tagjaitól s az általuk behozott visszaélésektől megmenekül; s mindezt azon az úton reméljük elérni, hogy a közvéleménynek a személyi és rendszabályi változások körül a nyilatkozásra tér nyitassék, még pedig döntőleg ott, hol a kormány teendőire e közvélemény károsan nem hatna.

Reméljük, de ne titódjunk meg rajta, ha a magyar alkotmányosság igényeit nem fognak egy-egy és rögtön teljesítve látni Erdélyben.

Ne következtessünk a 61-beli viszonyokról a

mostaniakra egész általánosságban. Az akkori kancellária az alkotmányt egyedül a köztörvényhatóságokra szorította, de országos létünk rendezése: az unio körül mitsem tett — legalább eredményt nem mutatott.

Egy akkori magán jellemű értekezleten, jegyike kitűnő férfainknak azt mondá: szerinte a kancellária az a piszkafa, melylyel a tüzet élesztik, hogy a mozdony meginduljon, s kicsit csinál belőle, ha e közt a piszkafa el is ég.

Mindenki tudja, hogy mostani képvisleti kormányunkra nem illik az, mi illet a kancelláriára. A mi képvisleti kormányunk maga az a gépész, ki a már megindult mozdonyt vezeti, ügyelve a helyes irányra, a lehető sebességre; de figyelmét az erőmérőn és a szelektükön tartva.

Tekintettel kell lennünk arra, hogy önkormányzatunk közigazgatási és törvénykezési szempontjából véve, a képvisleti kormány már önmaga egy alkotmány, mely után Európa népei nagyrésze eddig türelmetlenül esengett. Ennek védszárnyai alatt a szélső alkotmányos igények kielégítése már csak idő, még pedig rövid idő kérdése.

A ki egy süttét éjen egy sáros tóba hull, s annak hideg hínárja közé csaknem bele fagy, ne várja a feljövő nap első sugaraitól, hogy dermedtségét tüstént eloszlassa.

A hasonlat tán nem sántít erősen, mert azt mondják, hogy „Erdély“ most nem rég (némelyek felfogása szerint) benne volt a — reichsrathban.

Lészai Lajos. *)

Pest, márcz. 28. 1867. **)

(D.) A mint az ember alkotmányos életéhez jut, a mint kormányt láthat ügyei élén, a melynek tetteit, intézkedéseit bírálata alá venni, a melyet saját nézeteivel ismertetni joga van, mindjárt kezd a közdolgok iránt sokkal inkább lelkesedni, s a mint látja, hogy a dolgok még sem mennek soha éppen azon varázshatalom befolyása alatt, a mely képes a salakból is aranyat teremteni; látja, hogy a társadalomban még mind sok a reformálni való, az emberek közt még mind sok a szerencsétlen, s a milliók agyában millió irányban ágazik szét a közboldogság felfogása; látja, hogy az anyagi s szellemi jólét nem fűható oly gyorsan fel, mint a szappanbuborék; látja, hogy a polgárt a nyomorig terhelik a státus iránti kötelezettségek, s ha e töprenkedések közt gondjait elűzendő, szivarra gyújt, érzi, hogy orrát meg mind azon 18 év óta meg nem szokhatott rossz illat ki-nozza; végre is fölkel az emberben, s kivált a magyarban, mely e mesterséghez úgy neki van szoktatva: az ellenzéki érzelem.

Egy cseppet sem tagadom, hogy habár itt a dolgok forrásánál bőv alkalmas van megmérni a helyzet nehézségeit; s habár a politikai dolgokban, s éppen a mi kormányunk irányában, melynek vállaira 18 év büneinek egyszerre el nem hárítható siphusi sziklája nehezül — tulkövetelő éppen nem vagyok: mind a mellett rajta kapom magamat ezen vérünkbe oltott ellenzéki érzelmeken, s meg vagyok győződve, hogy minisztereinknek is vannak oly órai, melyekben önmagoknak ellenzékeiké válnak.

Nincs olcsóbb dicsőség a pusztá ellenzékeskedésnél, mert a kormányhatalom mindig bizonyos nyomást gyakorol, a mennyiben az ember nem lehet oly szabad, mint a madár, s a társadalmi életnek sok nehéz terhei alól az alkotmányok eszménye sem ragadhatja ki a honpolgárt, s nincs kormány, mely a bölcseség követő föfedezve az utolsó pásztor tarisznyáját is megtöltse arannyal, s nincs annyi hivatal, hogy az utolsó jogvédzett is azonnal valamely consiliariusi, vagy titkári bureauxba elhelyezhető lehessen; e leheltségek ellenében az ellenzékek mindig van épp annyi proselitája, mint annak, a ki

*) Bocsánatot kérünk nagybecsült barátunktól, hogy sok publicistai erővel irt fennbibi csikének nemcsak címet adunk, hanem, az aláírást tulajdos szerénységéből egészen elfeledvén, aláírunk nevé is. Mi a nyílt véleményesere barátai vagyunk, s szeretnők elv gyanánt felállítani, hogy a nyilvánosság elibe szánt eszméit mindenki tartozzék alá is írni. Bizzunk kedvünk sugallatában, mely e téren a közügyet szolgálja ösztönöz, s bizzunk a véleményességek szentségében, melynek hódolunk, s mely nélkül nincs politikai érettség. Mi azt hisszük, higgadt és finom elemzéseit s barátunknak kedvvel fogadják, s ha további eszmecserét idéznének is elő: csak az ügy nyer vele! Szerk.

**) Targyalmasz miatt nem közölhetünk mult számunkban a 11. oldalán közölt híradást a Szerk.

a kormányhatalmon ül, legyen bár a kormány a legvörösebb szabadelvűekből alkotva, sőt az efféle szélső pártoknak még hatályosabb ellenzéke van, mert programjaikban sok az ábránd, a mi a valónak lehetőségét is meghusítja, s a szélsőbb programokon kevésbé csúg az értelmes független polgár, mely élni tudván önjerejéből mindig inkább conservatív, mint felforgató, miután a felforgatás az egyéni nyugalmat is felzavarja.

A ki a hatalom ellenében, legyen az bármily szabadelvű, ellenzéket alkot bár a legobscúrabb elvekkel is, bizonynyal lel proselitát, s már hallottuk Madarász urat az 1863-ki szebeni landtag Schmerlingianus eszméiért buzogni, melyet egész világ elítélt, s már láttunk lapot ez eszmék mellett heveskedni, s im a 48-iki szabadelvű eszmék elleni ellenzékeknek is akadhatnak proselitái, mennyivel inkább ott, a hol a politikai rajongás a 48-iki eszméknek is tul megy, s a hol a pozitív akadályok számba nem vételével egy eszményi tökély fogalma állítatik előtérbe, mely pedig a gyakorlatban vajmi tökélytelenné válhatnék. Azt mondom tehát, hogy olesó dicsőség a pusztá ellenzéki dicsőség ott, a hol alkotmányos élet van, s hol az embernek nem kerül csak egy fogságban töltött éjjelében is az agitatio. Hanem egyuttal állítom, hogy nem ily olesó dicsőség józan és helyes ellenzéket alkotni, a mely számot vetvén a körülményekkel, alapos programokat állít meg, s a kormány törekvéseit a népszellem irányzása s kifejezése által elősegíti, a melynek nem célja a kormány megdöntése s saját hatalomvágyának kielégítése; de célja az, hogy a haza minél boldogabb s józan irányu kormány minél erősebb lehessen. Az ily ellenzék egyaránt hasznára válik a hazának s javára a kormányhatalomnak; az ily ellenzék, mely független, mely hatalmat nem keres, mely átérti a helyzetet s rendszeres előhaladásra törekvésében a rend és béke céljait tartva szem előtt, fejleszt az eszméket, érleli, előkészíti, feltűzeli, vagy mikor kell: megnyugtítja a közvéleményt; az ily ellenzék a leghasznosabb tényezője egy szabad hazának, s ennek dicsősége éppen nem olesó dicsőség, mert sok kiüzelem, nyugtalan óra, tanulmány árán válthatni meg azon tapasztalatokat, melyek küzdelmére szükségesek, s a jutalom nem egyéb, mint a hazafias öntudat, a polgári kötelesség hű teljesítésének önérzete.

Ily ellenzék, vagy talán helyesebben érte: ellenörködés hivatásunk úgy az országgyűlési, mint a megyei zöldsasztaloknál s ugy napi sajtó, mint a röpirodalom terén, mindazoknak, a kik az 1831-ben alapult ellenzéknek, mely reformeszméit 1848-ban érvényesítette, zászlói alatt állottunk, s mely ellenzék 35 éves küzdelem után most másodsor érhetette meg a pártjából alakult felelős kormány korszakát.

E párt azonban, habár a kormány belőle alakult, még azért nem kormánypárt, e párt elvei győztek, s e pártból alakult kormánynak ezen párt elvei szerint kell kormányoznia, azonban e párt és kormány még ezért nem egy tényező, ezért e párt éppen úgy megtartja szabadelmü eszméjét, s párti függetlenségét, s ő nem vezettethetik eszméiben a miniszterium érdekei által, s ott, hol a kormány a párt nézetével ellenkezésbe jönne, e párt a miniszterium irányában, saját meggyőződése által semmi solidaritásra nem köteles.

Felelős kormányról nem kormánypártok vannak, hanem pártkormányok. Itt a tekintély a párt és nem a kormány, itt a párt eszméinek kell uralkodni, s az adhat a kormánynak erőt.

Igy fogjuk mi fel pártállásunkat, s így fogunk továbbra is a nyilvánosság terén működni.

Nem követeljük, hogy két évtizedes rombolás egy varázsütésre tündérpalotává alakíttassék át, mert lehetlent nem kívánunk; de azt kívánjuk, hogy a kivételes helyzetek megszűnjének ott, hol rögtön megszűntethetők, tekintet legyen a nemzet minden érdekeinek jogos követeléseire, s a hazafi lelkiismeret, mely a megpróbáltatás napjaiban tünni és kitartani tudott, meg ne botránkozhassék a dolgok oly menetén, melyek egy gyűlölt rendszer hagyományait bűnörökségül

nal e megye érdekeit ismerő alkotmányos főispánt nevezzen ki, és a megyét, hol jelenben egyetlen alkotmányos tisztviselő sincs, organiszma mentől sietőbben megrendelje.

Ha tér nyílnék e lapokban, az idevált nagy hazafi életrajzát tartalmazó gyászbeszédet kegyeletessé lenne közölni. Egész Erdély, sőt az anyahon is, mint az alkotmányosság őrszemét tisztelte őt. Legyen áldott emléke közöttünk.

Marosújvár, márczius 20. Mint a szomju földnek egy csendes lanyha eső, épp oly felüdítő leve „sok viszály után” édes hazánkra az alkotmányt visszaállító királyi szó. Minden szív a négy folyam Kanaánján úgy, mint a hét erdők kincsekkel rakott földén 18 év óta nem mutatkozott öröm és szent lelkesedés magasztos érzéseivel dobogott föl. S midőn e lelkes öröm a királyi Felség legmagasb tetszésével találkozott: lehetne-e oly hideg kebel a köz-szent hazában, melyet még a fejedelmi atya ezen öröme, legmagasb tetszése sem villanyozott, nem melegített föl? És ha van — még akkor is — nekünk a magyar álladalom ezen egyik legtekintélyeseb sóbánya helyén megtelepített lakóinak, kik a magyar királyi kincstár szolgálatában állva, attól hivatalt, munkát, pénzt, kenyeret várunk, kérünk és fogadunk el: nem volna-e hátlanság bűne, hideg közömbösség sötét leplebe burkolózva, illetlenül maradni?!

Késtünk ugyan, de nem saját akaratunkon mult; mitűn azonban az idevaló tisztség rendeltileg értesült a felől, hogy a bányászat is márcz. 10-től kezdve a magyar miniszterium alá tartozik, sietőn örömtől áradozó keblünk érzelmeinek kiömlését végezt, f. hó 17-én nyilvános ünnepet szentelni. Ezt megelőző 16-kán este, az eső, sáros idő dacára is, jól sikerült világítás mellett fél hét órakor taraczk-dörgés hirdeté az esti ünnepélyt, s zendületre a bányász-zenekar „Rakóczyának” a természet is levelezvén mogorvaságot, míg a fellegek mögött hajkált hold maga is gyönyörködve nézett olykor-olykor a különféle köz- és magán-épületeken lengő szebbnél szebb lobogókra alá; addig a ragyogva pislogó mécses ezreitől világos utcákon hullámzó néposkaság kiáltá harsányan: **Éljen a király!**

17-kén reggeli 10 órakor a római katolikusok, 11 órakor a reformátusok templomában hála-imákat rebegett imádkozó népünk az újjászületés korszakának megérzését; kérvén a népek nagy istenét, hogy árasztja ő Császári kir. Apostoli Felségére és családjára minden áldásait. Szent örömtől be kebleinket ő Felségének ezen szótára: „Éljenken óhajtom, miként a nemzet is legyen meggyőződve arról, hogy Magyarország területi épségének és alkotmányos szabadságának leghivebb őret Bennem találandja!”

Nem lehet ki nem mondanom — bármely igen óhajtom vala is — a helybeli román atyafiak többségének hideg magavisszatartását; nem azt, hogy a magyar álladalom épületeiben lakó gör-egyesült papi lakban, mely jelenleg a tanítónak is — tehát két családnak ad szállást — a világítás, még a rendes szoba-világítás is, kimaradt, hagyván ott szörnyű sötétet. Nem lehet elhallgatnom, hogy a g-egyesülteknél 17-kén templomozás, sőt — a mit 11 évök óta nem értem — még csak harangszó sem volt.

Ha mentségül felhozhaték, hogy az esperes lelkész úr, éppen ezen időt választva megyéje közsegeiben vizsgáló körutat tenni, s előbb nem, mint másnap érkezhetni haza, de a mi elmaradt, népével együtt helyrehozandja: úgy még csak egyetértelenségnek tekintjük e jelenetet, s nem hihetjük, hogy végkép elmaradjon az, mi a szamosújvári püspök megyéjében s egyebütt is megtörtént, anynyivalkevésbé hihetjük, mert hiszen ezen atyánkfiai, kik a magyar álladalom helyén laknak, annak munkájában keresik kenyerüket, kiknek templomuk, iskolájuk, papjuk és tanítójuk a magyar királyi kincstárból nyerik javadalmazásukat, fizetéseiket, akkor pirulás nélkül nem fogadhatának el munkát, kenyeret, fizetést azon kormánytól, melyet ambar a királyi Felség nevezett és állított helyre, de melynek fellépését nem örömmel látszanának fogadni. *)

Sebestyén Áron.

Erdővidék. Közép-Ajta, márczius hó 1867. — Márczius 4-kén ünnepeltek meg mi is a miniszterium kinevezésének új korszakát. A harangok őszszelívták reggeli 9 órakor a híveket a ref. templomába. Meglepő volt látni, mint omolnak minden utcából a hívek az ur házába. Meglepő volt látni jelenen, hogy a román atyafiak, kik inkább csak magyarul tudnak beszélni, ez ünnepélyt érdeklő

*) Tagadhatlan, hogy a román lelkész urának a közsegekre sok befolyásuk van; de valamint félreismertlenül észlelhetők, hogy a nép körében minden misztifikáció dacára jobb remények s jobb állapotok utáni sóvárgás jelei mutatkoznak a hazai kormány felléptére, úgy másfelől adataink vannak arról, hogy a román intelligencia s így a lelkész urak körében is útát kezd törni egy elfogulatlanabb belátás, egy testvéresembb érzés s kormányunknak csak idő kell arra, hogy megszilárdulhasson, jótékonykodik részrehajlatlanul érezethesse, s kivéve — a rögszemlékelt ábrándozókat — minden jobb szívetek megnyerend. S ha e remény itt-ott nem teljesülne, azért bizony a világsemenyek folyamán nem akad fenn, s közös édes hazánk és nemzetünkkel semmi fel nem tartóztatnia, hogy nemek misszióját teljesíteni pályáján előre haladjon. Szerkesztő.

rituáléjuk elvégzése után — mit mi nem vettünk hirtelen észre — papi ornatusban felöltözött fiatal lelkészek vezérlete alatt, nemzeti lobogó kísérete mellett, mint vonulnak végig a tág utcán egyenesen a ref. templomba. Meg is télt ez a zsúfolásig, a hol a helybeli ref. lelkész rövid előbeszédében megmagyarázta az ünnepély czélját, meg azt: hogy a jobbagság többé vissza nem áll, mert megjegyzendő, hogy itt el volt hintve, miszerint az ismét életbelépi. Azután egy buzgó imában áldást kért az apostoli királyra, a miniszterium működésére s az összes hazára, végre a „Szózat” élénkelésével bezáródott az isteni tisztelet.

Este kivilágítás. A torony középső ablakából olvasni lehetett: „Éljen Apost. Királyunk!” „Éljen a miniszterium!” „Éljen Deák Ferencz!” Számos kifüggesztett lámpa világánál, a templom előtti tágas tért elfoglalt vig tőmeg háromszorosán kiáltott harsány éljént! Végre minden csendzavarás nélkül tűzhelyéhez oszlott.

Ezt követte az értelmiség részéről egy társas vig estély Cs. I. ur házában, hol a toasztok nem hiányoztak, s hol az ifjabbak szinte viradtig lejtették a csárdást. B.

KÜLFÖLD.

— A „P. Ld” értesítése szerint: A rendkívüli küldetésben Szerbiában járt Zichy Edmundnak határozottan ki kellett jelentenie, hogy Ausztria, azon esetben, ha Szerbia kezét kinyújtana Hercegovina és Bosniára, utját fogja állni.

FRANCZIAORSZÁG. Érdekes, hogy a lengyelek mellett most épp azon párt elveit valló lap szólal fel, mely 1830/1-ben a lengyel ügyet elárulta. A „Journ. d. Deb.” így ír: „Midőn Oroszország nagylelkiségének bizonyosságát adja azon önzéstelen (!) védelem által, melyben a keleti keresztényeket részesíti, helyén látszik lenni, hogy figyelmeztessük a czárt és minisztereit a lengyelek megható szerencsétlenségére, melyen ők oly könnyen segíthetnének. Emlékeztetünk azon határozatra, mely szerint a földbirtokosok, azon tartományokban, melyek az oroszok által elfoglaltak, ha sequester alá vettek, avagy külföldre menekültek, kötelesek jószágaikat 1868 febr. 1-sője előtt eladni. Így 20,000-nél több birtok lett elkobozva, melyek kizárólag csak öbitt oroszok által szerezhetnének meg. A becsületes oroszok nem akarnak ily módon birtokot szerezni, s a többiek is vagy félnek a megrablottak bosszujától, vagy várnak, hogy ha a fiseus kezéből vehetik meg, majd olcsóbban jutnak hozzá. A dolgok ilyetén állásában a kényszereladásra kötelezett földbirtokosok nem akadnak semmi vevőkre. Így ez év végével több mint 20,000 családpapa fog koldusbotra jutni. — Az orosz kormány ennyi szerencsétlent menthet meg aggodalmából s adhat nekik nyugalmat és jótétet egy egyszerű czári ukáz által, s e mellett nem is kell attól tartania, hogy a nyugati hatalmak osztoznak vele a jótétemény dicsőségében. — Ha az orosz kormány azt akarja, hogy mi komolyan vegyük híresztelt nemes érzelmeit a szultán alattvalói iránt, kezdje meg azzal oda haza, mert a lengyelek legalább is vannak oly kereszténynek, minők a candioták és a thessaliaiak.”

OLASZORSZÁG. A „Nazione” közli az olasz nemzeti egyetnek Dél-Tyrolra vonatkozó III. Napoleonhoz intézett emlékiratát, mely m. év júl 20. nyújtott át a francziák császáranak: III. Napoleon abban „a nagy európai haladási párt elismert és rettegett fejének nevezetetik, ki a rendet és szabadságot az igazságosságban egyesíti. A Trentino egyesítése Italiával szükséges következménye a napoleoni politikának, melynek Olaszország szabadságát és újjászületését köszönheti.” Ezenfelül közli a „Naz.” a császárnak egy, 1864. február 28-ról kelt levelét, melyet az olasz nemzeti egyet egyik kifizető tagjához intézett volt, s melyben köszönetet mond egy hozzá intézett feliratért, hozzá tévén, „hogy ő az által mélyen meghatva érezte magát, minthogy azon bizonyosságot látja abban, miszerint Italia folyvást számít magas czéljai iránt való rokonszenvére.”

NÉMETORSZÁG. Berlin, márczius 29. Az észak-német parlamentben levő dán nemzetiségű képviselők indítványt szándékoznak tenni az iránt, hogy a Flensburgtól északra fekvő schleswigi részekben a védkötelezettség a szavazási kérdés szabályozásáig függesztessék fel.

A „Prov. Ztg” szerint Geestemündebe azon parancs érkezett, hogy a porosz hajóhad olyképp szereltesse föl, miszerint april 1-től minden órán tengerre szállhasson.

NÉMETALFÖLD. Haagában örömmel fogadták Rouher azon nyilatkozatát, hogy „Poroszország támadása esetében Franciaország és Anglia egyesült erővel felelné vissza a Zuidtöről a porosz ágyúknak.” Szinte örömmel üdvözölték Bismarck kategorikus nyilatkozatát, melyely megeztolja mindazon gyanusitást, mely Limburg és Luxemburg végett Hollandiát illetné. „Sikerült a híreknek fogva a tengerészeti költségeket, melyek 14,897,343 fira ragnak f. hó 20-kán 44 szavazattal 26 ellenében megszavaztatni. A mostani kamara hajlékonyabb levén, mint az előbbienek, hasonló megszavazást lehetett várni a hadügyi költségve-

tésben is; de ez tegnap kissé megeoskítottott: Stieltjes javaslatára 22,000 firt kifizetett; De Roo javaslatára pedig a hadügyminiszter felszólított, hogy igyekezzen a kezelési költségeket kevesbitni. Mindkét javaslat 35 szavazattal fogadtott el 31 ellenében. Heves vita volt tegnap a szabadelvűektől már többször követelt a conservatívoktól a korona előnyeirre nézve sérelmesnek tartott katonai rendszer reorganisatiója felett. Luxemburg eladása felett csak oly bizonytalanság uralkodik, mint más- hol — de ha megtörténnek, senki sem tartaná helyesnek.”

TÖRÖKORSZÁG. Konstantinápoly, márcz. 29. Mint állítják egy formaszertint collectív jegyzéknek Francia-, Oroszország és Ausztria részéről Candia átengedése tárgyában a Portának tervezett átnyújtása nem azért maradt el, mivel Angolország nem akart ahöz hozzájárulni, hanem azért, mivel Franciaország Candia átengedése esete — az összes közvetlen török területeknek garantizációját kívánva, ezt Oroszország megtagadta. Epirus és Albániában a főparancsnokságot Omer pasa veszi át; főhadiszállása Prevesabán leend.

OROSZORSZÁG. Sz.-Pétervár, márcz. 29. Bizonyosképpen állítják, miszerint a kormány egy katolikus synodust — mint Oroszországban való legfőbb katolikus egyházi hatóságot — szándékozik felállítani.

KÜLÖNFÉLÉK.

* Inczedy Samu, a 11-dik zászlóalj alezredese. Az Áldor Imre által kitűnő gondallal szerkesztett „Pesti Hetilap” tárczája a katonai pályán kitűnő hazafiak rövid s érdekes életrajzait adja, ezek közt az Inczedy Samuét is, kiről ezt olvasuk: „Egy időben ő is volt es. k. katona, de szintén megunt a bakancsoskodást” és hazament N. Enyed körüli birtokára. A ráczok zendülése alkalmával azonban 1848-ban legott kinevezetett magát honvédtisztnek és ott harczolt a Sz.-Tamás alatti három csatában, valamint az egész ügyes bajos hadjáratban is mindvégig, october hó utóljáiáig részt vett. Erre visszatért Erdélybe és itt az enyedi nemzetőröket vezényelte az oláhok ellen. Nemsokára ezután a 11-ik honvéddzászlóaljhoz került, melynek vezényletében ő követte Bánffy. Elszántsága s merevsége magát is hőssé avatták, méltó volt tehát reá, hogy e hős csapatot vezérleje. Rendesen ő s vele zászlóalja döntötték el a csata sorsát, s bátran mutathattak reakjok, mint egy jog-s igazsáért lelkesedő hős csoport példányképeire. Medgyes alatt megsebesült s csak erőszakkal lehetett reá bérni, hogy menjen Vásháhyre s ott gyógytassa magát; és még alig lábadozott, midőn újra lóra ült és Szász-Régen táján egy dandárt vezetett a muszkára. Kedvelte a bort s dinom-dánomot, azonban sehol boldogabbnak nem érezte magát, mint viharzó csata öln. De ugyancsak kemény nyakú ember is volt; az erdélyi táborozás folytában három ízben kérte elbocsátását, és ő maga legjobban örült neki, hogy mindannyiszor rá sem hederitettek kérelmére. Mert ha meghallgatták volna, ő másnap minden bizonynyal közhonvédnek csapott volna fel. De jobban festi őt bármely rajnál az azon felelet, melyet Aradon Schlick kérdésére adott, midőn Kazinczy fegyverletétele után odavitték volt. Schlick ugyanis a foglyul esett törzstisztektől nevetek és rangjokat tudakolta. Midőn vitézünkre került a sor, ő ekkép mennydörgött a vele szembe állott vezér fölébe: „En ama Inczedy alezredes vagyok, a ki a nagy Bem keze ügyére vezényelte a hős 11-dik zászlóaljat!” Schlick, tisztelete jeléül, megveregette vállát, de azért mégsem hárította el róla a hadi törvényszék súlyos ítéletét, mely a hóst 12 évi várfogságra kárhoztatta.” — A koszos hős érdemei iránti őszinte tisztelet adóját rójuk le, midőn ez életrajzot a többi közül kiemeljük. Tesztszük ezt azért is, hogy azt kiegészíthessük, s egy netalán félremagyarázható tétel élet vehessük. Azon bensőbb baráti viszonyról fogva, melyben ez érdemes hazánkfiaival állhatni szerencsések vagyunk, az életrajzhoz hozzá kell csatolnunk, hogy Inczedy Samu megkegyelmeztetése óta egészen visszavonult a gazdasági élet szerényebb körébe, s meg tudta övni szép lelkét az apathiától, melynek egy fényes pályáról visszaesés után sokan áldozatul estek. Ő az élet kevésbé kedvező s kevésbé lelkesítő viszonyai közt is példányszerűleg fenn tudá tartani saját erkölcsi egyensúlyát; ő nem keresett vigasztalást egyebben, mint munkásságban s hasznos tanulmányokban. Katonai ismereteihez — részint kénytelenségből, az igaz, mert pereit valának — jogi ismereteket, s valóságos bírói képességet szerzett, úgy, hogy ma akár a hadügy, akár az igazságügyminiszter venné igénybe e képességet, feladatát egyiránt betölteni képes. Nem is kétkelünk az iránt, hogy itt vagy ott nemsokára hozzá méltó hatáskörben látandjuk szép ismereteit, alapos józan belátását érvényesülni. Lelkünköl kívánjuk, hogy egy legyen!

— „A kiegyenlítés történetéhez” cím alatt a „Vterland” egy cikket közöl a bécsi és pesti finansminiszteriumok közt történt egyezkedésről. Lényeges pontjai a következők: A nyugdíjak mindkét részről tovább fizetettnek. A dohánygyári hivatalnokok, valamint minden más pénzügyi tisztviselők kizárólag a magyar miniszter alatt áll-

nak. — Mig a magyar pénzügyverség új bélyegeket nem hoz létre, a bécsi miniszterium fogja a pesti a szükséges bélyegekkel ellátni. — A bécsi pénzügyminiszteriumban lévő azon akták, melyek magyar tárgyakat, uradalmakat, bányákat, erdőket s más efféleket illetnek, áttétetnek a pestibe. A bécsi hivatalnokokat is ad kölcsön, kik az aktákat ismerve, azokat Pesten könnyebben rendezhetik. Ha a pesti pénzügyér bevételeivel kiadásait nem fedezheti, a birodalmi pénzügy által bizonyos összegeket fog kapni, s a végzámadás minden évtégen történik. A dohánytermelési engedélyt a magyar miniszterium adja, de ez évben az eddigi termelési földnél csak 500 holddal többre adhat engedélyt. A nemzeti bank helyzete nem változik mindaddig, mig az iránt Magyarország a lajthántuli tartományok képviselőletével meg nem egyezik. De ennek fejében minden a bankot illető kérdésekben a bécsi pénzügyér csak a pestivel megegyezőleg intézkedhetik. Mindazon ügyek felett, melyek a mostani egyezkedés végrehajtását illetik, a magyar és a bécsi finansminiszterium közvetlen fognak levelezni egymással. Hogy a magyar kincstár bánya-termékeivel kereskedés pillanatra se szakadjon meg, a bécsi raktárigazgatóság minden Magyarországot illető ügyekben közvetlenül vagy a pesti raktárgyűnkőséghez, vagy a termelő bányafőhivatalokhoz fordul, melyek a magyar minisztertel veszik utasításait.

* A K. Papp Miklós által alapított s ügyesen szerkesztett „Magyar Polgár” noha nem deákparti közlöny s hetenként csak kétszer jelenik meg, Deák Ferencz márcz. 28-ki beszédét szintén egész terjedelmében közli minden megszakítás nélkül. Ugyanezen számban közli Küküllőmegye több polgárainak feliratát a miniszteriumhoz, melyben kérik, hogy Erdélyben a közigazgatás és igazságszolgáltatás ugyanaz legyen az egész Magyarországgal, s ugyanazon sajtótörvény örködjék a gondolat nyilvánítása felett; Gy. P. pedig Gyergyó-Szt. Miklósról — ha nem családunk ügyvéd Györfi Pető, igen érdemes és szép képességgel bíró hazánkfia — a „K. Közlöny”-ben Szabó Lajos t. publicistánk által irt eszmékkel egyetértve, egy cikkben szintén a magyarhoni megyei szervezet és az ottani alaki törvények behozatala mellett szavaz. Ellenben egy más magyar lap egész hévvel küzd Erdély unificálása ellen, s argumentumaival egész odaig megy, hogy oly rémek felidézésétől se tartózkodik, melyeket jobb nem bolygatni.

— Kolozsvári polgári biztosítéki takarékpénztárgylet, részvényekre alapított új szabályai végleges megállítása, s merőbeni új átalakítása végett, folyó évi ápril 7-én, azaz: vasárnap délután 3 órakor, a városi község-teremben, teljes közgyűlést tartván; arra a helybeli és vidéki minden tagok tisztelettel meghívattak, a részvényt aláírt tagokkal együtt, oly igazgatósági figyelemzetéssel, hogy a megjelenők, a meg nem jelenőkre nézve is teljes jogérvényű határozathozatalra vannak jogosítva. Szabály 99. 100 és 101 §§. szerint, mi ellen semmi menedék fenn nincs hagyva, s minden tag személyes megjelenésével a társulat javát előmozdítani hivatva van.

— A „Victoria” biztosító társaság mult évi zárszámlájával annyira készen van, hogy azt a vizsgáló bizottmányának átvizsgálás végett már át is tette. Közgyűlést ápril 30-án fogja tartani.

* Igénytelen nézetek az álladalmi bányászati igazgatóság részletes szervezése körül az erdélyi kerületben. Az e cím alatt beküldött értekezést közölni fogjuk.

* Beküldött szerkesztőségünkhez: Egyházi beszéd, mondotta Magyarország alkotmánya visszaállítása napján február 17-kén 1867-ben M. Vásháhyt a reformátusok várbeli templomában Péterfi József maros-vásháhyi ref. pap, marosi egyházm. esperese. Maros-Vásháhyt, nyomt. Szabó Lajos az ev. ref. főtanoda bettivel. Szép s jó irányu beszéd; csinos s szabatos kiadás.

* A „Neuer Lloyd” című pesti napilap mutatónyászamát vettük. A t. ez. szerkesztőség magánlevelére válasznakat elküldtük, s a cserepéldányt lapunkból megrendeltük.

© Dr. Bobu János ur, balásztalvi hittanár és iskolai igazgató, kit a „Gazet”-ban irt cikkeiről ismerünk, kibocsátá programját az általa szerkesztendő görög-egyesült szempontú egyházi és iskolai lapra, melynek előfizetési ára egy évre 4 firt lesz.

* A szabadságos katonáknak — szabadságolásuk tartama alatt — polgári hatóságok alá leendő helyezése tárgyában lapunkban közölt fel-szólalást a „Hermannstädter Zeitung” is pártolja ugyancsak pártolja kiemelve, hogy a szászföldön is bizony a falukon a legtöbb kibágásokat a szabadságos katonák követik el, ezek néha az emberek agyonlétéséig mennek, s azon tudat, hogy a polgári hatóságnak nincs hatalma felettük, kiállhatatlanul elbizakodottakká teszik az ilyen embereket.

— A sajtószabadságot a pesti német journalisták szépen inaugurálják. A „Herm. Ztg.” pesti correspondense szerint a napokban egy pesti német hetilap szerkesztője az igen látogatott Erzsébet-sétányon egy vastag bottal keményen eldöngötte egy pesti úgancsak német élelzap földolgozó-társát, mivel az már régóta vesz magának szabadságot őt a nyilvánosság terén mulatság tárgyává tenni. Az említett correspondense szerint alig mulik

Pesten egy hét, a nélkül, hogy eféle „Preszprilgeri” élé ne fordulna, s az egészre, ugymond, igen szomorú világot vet, hogy az eféle verekedések „német journalisták” közt folynak.

— A képviselőház tanácskozásai — pesti lapok szerint — körülbelül a hó közepén elnapoltatnak. Addig azonban az unjonozási előterjesztésen kívül még a horvát ügy is szönyegre kerül. A miniszterialis kinevezések az elnapolás után megkezdődnek. Husvét táján lesznek a miniszteriumok teljesen szervezve.

— A néhai magyar udv. kancellária személyzetének egy része a gr. Festetics miniszteriumába osztatott be; de még van 20—25 egyén, kikről még nem történt rendelkezés.

— A magyar honvédelmi miniszterium államtitkára — az „1848” szerint — hihetőleg b. Fejérvári, tábornoki őrnagy, s ő Felsője szárnysegéde lesz, ki a bécs-újhegyi katonai akadémia növendéke volt és fiatal, alig 37 éves erőteljes férfi. Helyesen jegyzi meg az említett lap, hogy aztán melléje legalább osztályfőnökül kellő képességgel bíró, ismeretes és a tüzpróbán keresztül ment hazafiak alkalmaztassanak.

— Popa György, Arad megye volt főispánja meghalt. 1848-ban mint fiatal ügyvéd az általános szabadsági és hazai általános mozgalmához csatlakozott, minthogy akkor a mai romanizmus — mint a fennebbi lap megjegyzi — még külföldi ábrándkép se létezett. Később nagy magyarfaló lett. De azért elismerést érdemelnek jobb tulajdonai, melyekkel bírt. Ez az ember, mint állítják, téves lépéseit se haszonlesésből tette, s mint elv embere mondott le közelebből főispáni méltóságáról.

— A reichsrath megnyitása a Lajthán tul május 1-sőjén várható.

— Berzenyey László. Szébb reményeink derültével kezdenek a távol idegen földön hatalmas bolygott testvéreink, s a honszerelmükért bebörtönözöttek is kiszabadulva, a szabad hazának a távolból, a börtönök sötétjéből sovárgott földre lépni, jönnék ők mint a kibékült apostolai, mint egy szébb jövő hírnökei. Ilyen a sokat hányatott, sokat szenvedett, a világot körül utazott Berzenyey László, ki midőn örül szülőföldre viszontlátásának, mi is örülünk, hogy ötét viszont üdvözölhetjük bérezeink közt.

— A „Széchenyi” gőzös s egy oláh hadihajó az Aldunán Czernavoda alatt üsszeltkötött. Amaz csekély sérülést szenvedett; a hadihajó ellenben felig víz alá merült. A kár egyébiránt nem nagy, s egyik részről sem történt emberhalál.

— Ama banderium tárgyában, mely a koronázás alkalmával a király előtt lovagol, a tanácskozások már megkezdettek. Magától értetődik, hogy a banderium festői és nagyszerű lesz. Fő színül a bajor színeket, a kéket és fehéret választák.

— Kossuth Lajosról — írja a Pesti Hét — az a megdöbbentő hír kering néhány nap

óta a fővárosban, hogy Turinban hosszú szenvedéseinek véget vetett a halál. Hiteles tudósítást igyekeztünk szerezni e tárgyban, s ha forrásunk nem téved: a balhírt határozottan demetizozhatjuk. Kossuth betegesen fekszik, de élete csak annyiban forog veszélyben, a mennyiben oly hányatott, küzdelmes napok után a legesélyesebb szélroham is összedöntheti az idő által megrongált gyöngy hajlékot, melyben az erős, tettvágyó lélek ugyanis roszul érzi már magát s föl kívánczik oda — hol a legszebb helyek egyikét őrzi számára a nemzeti kegyelet és történet geniusza... a halhatatlanság örök honába! Azok a magas szavak, miket Deák Ferencz utóbbi beszédében az országos érteletnek méltó kifejezést adva mondott, a vigasz balzsamocsképei lesznek a honvesztett nagy férfi testi és lelki fájdalmaira egyaránt.

— Dézs-Akna, április 2-kán, 1867. Római catholikus püspök Fogarasi Mihály önméltósága tekintettel arra, hogy községünkben egy német ajku atyánk fia sinces, s tekintettel arra, hogy községünkben a népskola-tanító eddig — mint magyar községben — mindig csak magyar volt, jelenleg egy tanítót kegyeskedett küldeni, a ki mitsem tud magyarul, bizonyosan civilisatio tekintetéből! S. r.

— Kimutatás a kolozsvári kisegítő pénztár-egylet forgalmáról március havában 1867.

Bevételek:	
Pénztármaradék a m. hóról	37,463 ft 98 kr.
117 új tag 531 részvény után 5 frt	2,655 " "
Havi, rendes és rendkívüli betételek	79,407 " 94 "
Könyvdíjakban	118 " 90 "
Kamat, provísió és váltódíj	4,444 " 42 "
Bélyegdíjakban	254 " 20 "
712 tag által visszafizetett kölcsön	217,770 " "
A bevételek összege	342,114 " 44 "

Kiadások:	
788 tagnak kölcsön	253,680 ft — kr.
Tiszviselők fizetése	267 " 99 "
Irodai kellek	3 " 71 "
Bélyegre	260 " — "
Kamat	8 " 35 "
Tőke-visszafizetés	50,031 " 82 "
Pénztármaradék	37,862 " 57 "
	342,114 " 44 "

Kolozsvárt, márc. hó 31. 1867.
Tauffer Ferencz, Gelth János, Wagner Frigyes, igazgató, könyvezető, pénztárnok.

Nemzeti színház. Pénteken, márc. 29-én „Gautier Margit.”

Szombaton, márc. 30-kán a színházi alapjára a „Szent Iván éji álom” című klasszikus bohóza Sakespeare-nak, Arany János gyönyörű műfordítása szerint Sakespeare-nak nagyrészt történelmi darabjaiban, egy a darab meséjének ügyes megvalósítását, mint annak tapintatos feldolgozását s ügyes jelenetvezését egyiránt bámulunk kell, a lángész műveit azok, melyek még a sárból is remek szobrot tud alkotni, mely emelkedett lelkének hevét leheli alkotásaiba, oly műrekek azok, melyek ezredékeken át meg fogják tartani érdeküket, s az időből soha kivénlulni nem fognak, mert a gyémánt

nem szokott elkopni „A szent Iván éji álom” Sakespeare-nak egy egészen sajátos és többi darabjaitól eltérő alkotása, melyben, úgy látszik, leginkább csak mulattatni akart, s azért abban leginkább nagyon szelleműszen alkalmazott bohózatok s tünneményes tündéri jelenetek játszó a főszerepét. Nagy szerepköre alig van abban talán legszorgalmasabb tanulmányt igénylő szerepe Gilday Ernesti-nak volt, ki „Puck” szerepét nagyon jól betanulta, elég élénkséggel és kellemmel játszta, s főként érthetőleg és helyes hangsúlyozással szavalt, mi ez este nem mindenkinél volt az eset, mert hogy a versben írt darabok szövegét jól meg kell tanulni, az természetes; de a jól betanulásból nem következik az elhabarás, Zádor is Zuboly szerepét helyes felfogással játszta, s azért úgy ő, mint Gilday E. kihívás és tapsban részesültek. Szépén kis szerepében, gyönyörű érthető szavazata s igen szép öltözte által tűnt fel, mit mintául használhatunk vala a többiek is; azonban a nők öltözeke — kivéve nemely igen krinolinok francia öltönyt tűnd — megjárta; de a férfiak annál roszabbul voltak öltözve, a két szerelemhős Lysander (Balla) és Demetrius (Leövey) plane középkori lovagöltönybe, spanyol baretáival s bezirkereitől visszamaradt gyiklesekkel állottak elő, mi egyaránt sértette a szemet és műtérket. Hogy miért jelentek így meg, nem értelmezhető, ha csak az által a darab bohózatosságát még inkább fokozni nem akarták, mert hogy (görgnek is megjáró) római öltözeke a színházban van, azt láthatók a statiták és mellék személyek helyes öltözkénél, ha több nem volt, akkor inkább ezeket kellett volna középkori lovagokká avatni, mint éppen a főszereplőket, mert holmi vidéki zug-színházba még megjárja, ha a szultán kaftánját az ágytakaró vagy ablakfüggöny helyettesíti; de itt minálunk az ily tapintatlan quipropok nem állhatnak meg, a fényesebb öltözké kedvéért pedig nem szabad soha a korszakokat (főként az egymástól oly messzeállókat) összeveteni. A díszít-mények csinosak, a darab folyamán előforduló zenedarabok és énekek — Mendelson-tól levén — nagyon szépek, az ének részben Széphegyi Teréz és Weis Joh. szépen oldák meg feladatukat. Roth Erzs. szelleműszen lejtette a tündér táncot, a közönség pedig — miként várható — megtöltötte zsu-folásig a színházat.

Vasárnap, március 31-én ugyancsak „Szent Iván éji álom” adatott bérletben, telt színház előtt.

Hétfőn, április 1-én „Pajkos deákok” című operette és „Elkényesztetett férj” című vígjáték.

Kedden, apr. 2-kán Pifkó Károli jutalomjátékú adatott Dennernek „Marsan hercegnő” című drámája, egyike a régi francia iskola azon terményeinek e darab, mely tárgyal elégé érdekes, s mely jól jelenetve, kellő kihagyásokkal hatásos jó dráma lehetne, de tulhalmazottságával eluntatja és kifárasztja a közönségnek figyelmét és türelmét, mert e teljes 4 óráig tartott darabból két napra is jutna. A darab nem volt ugyan tapintatosan választva, de azért a jutalmazott nagyobb kö-

zönséget érdemelt volna, mert Pifkó L. bizonynyal egyike azon fiatal kezdő színésznőknél, ki rövid itt léte alatt is nagy szorgalmat, s ez eredményezte előhaladást tanúsított, ki a mellett, hogy szerepét mindig jól megtanulja és igen izletesen öltözködik, már is kezdi elcsajjítani azon szinpadai othonosságot meggyerő könnyűséget és elegantiát, mely az ő jövője iránt bizonynyal szébb reményeket ébreszt, s már is néhány szakmájához tartozó szerephe igen is megállott helyén. Ha jutalomjátéka anyagi-lag nem is volt kielégítő, de az a méltánylat és elismerés adját meg hozá, s azon sok koszoru, virág-csokor, mely első kiléptekor a szinpadra ültetett, a tiszteletére írt csinos versek s a lelkesült zajos taps csak felbátorítól és buzdítólag hathat fiatal művésznőkre, mert miként a hozzá írt vers mondja

E rög pályát még nem soká futád
S te tündökölsz — büszké vagyunk rád,
De mit nyer a művész, kevés a bér,
Önérzet az, mi mindennel felér.

UJ POSTA.

— A porosz „National Ztg” Bécs és Berlin közti élénk sürgönyváltásról beszél, Ausztria közelednek Poroszországhoz, biztosítandó az európai béke fennmaradását. A prágai „Politik” tudni véli, hogy a szövetségi előzetek március 26 kán aláírtak s attól tart, Poroszország veendi ennek is hasznát. A hivatalos „Wiener Ztg” a „Politik” közleményét teljesen alaptalannak nyilvánítja.

— Az „Avenir National” azt jósolja, hogy Ausztria és Poroszország között a szövetség egy hó alatt meg fog kötteni; mert Bécsben csak így tarthatják vissza a német elemet a Poroszországhoz felé hajlástól. Egy nappal később pedig azt írja, hogy a szerződés már alá van írva, még pedig már rég óta. Az „Union” és „Indep. belge” a szövetséget valószínűnek tartják.

— A „Kreuz Ztg” megcáfolja a hírt, mint-ha Poroszország kész lenne Luxemburg várát Mas-trichért elcsereálni. Az észak-német parlament valamennyi pártjai készülnék kijelenteni, hogy Luxemburgot egész Németország kész megvédelmezni.

— A pétervári hírv „Nord Post” alaptalannak mondja a hírt, mint-ha Francia és Oroszország egyet nem értése miatt maradt volna el a collectív jegyzék átadása a Portánál, Candia átengedését illetőleg.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Április 3-kán: 5% Metaliques 100 frt 58.40. 5% Nemzeti kölcsön 100 frt 69.25. Kamat 61.30. 1860. Kölcsön 84.90. Bankrészvény 724.—. Hitelintézeti részvény 200 frt 177.50. London 10 ft st. 100 frt 23 1/2 kr 130.—. Ezüst 127.—. Cs. királyi arany 6.13.

Mártius 30-kán: Földtehermentesi kötvény Magyarországi 70.75. Erdélyi 67.—.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DANIEL.

937. psz. 1867.

(129)

(1—3)

Arverési hirdetmény.

Szathmármegye polg. törvényszékének mint kiküldött bíróságnak f. évi március 16-án 937. 1867 psz. alatt kelt végzése folytán Pogonyi Dienesnek Középszolnokmegyében kebelezett 33,554 frta becsült Tasnádszardai birtoka, Molnár József hitelezőjének újabb kérelme folytán, a f. évi május 27-ik napjának d. e. 9 órájkor Közép-Szolnokmegye telekkönyvi irodájában Zilahon tartandó nyilvános árverésen eladotni rendeltetvén; arról a venni szándékozók azzal értesítettek, miszerint az árverelő birtok ezen egy árverésen becsáron alúl is el fog adatni, s hogy az árverési feltételek akár a Szathmár-, akár pedig a Közép-Szolnokmegyei telekkönyvi törvényszéknek megtekinthetők, hogy végre a becsértéknek 10 %-át tevő bánompénzt venni szándékozók magukkal elhozni ne mulasszák.

Szathmármegye pttsekének Sza'maron 1867 március 16-án tartott üléséből.

NEM HIVATALOS.

(128)

(1—8)

Augsburgi valóságos
ÉLET ESSENTIA
dr. Kicsow J. G-tól.

Az ugynevezett háziszerek közt ezen essentia az első helyet foglalja el és kitűnő hatása valamint kifogástalan készítése által világhírűvé vált, úgy hogy sok háztartásnál, főleg faluhelyt, hol orvos nincs oly hamar kéznél, mintigen kipróbált házi orvosságot mindig kéznél tartják és igen nagyra becsülik. Bővebb felvilágosítást ad az essentia leírása, mit kívánatra ingyen megküldenek. Nagyüveg ára 1 frt. kisebb 50 kr. postai elküldésnél 15 kral több. Főraktár Erdélyre nézve WOLFF JÁNOS gyógyszerésznek Kolozsvárt.

Nélkülözhetetlen a tisztelt nő-világnak! Uj angol szabadéközt kézi varrógépek.

Ára: készültéssel 40 frt, berendezett borszekrényvel 50 frt.
Alólírott gyári raktár batorodik a tisztelt nő-közönséget az ő szabadéközt, magában Angol- és Franciaországban általánosan megkedvelt „új”-angol szabadéközt — kézi varrógépeire — figyelemztetni. E gépek egy a legszebb tűző mint láncszembőllett jól és kitaróan varrják, beszőg és egyéb készültékekkel vannak ellátva, minden varrómunkára, sőt magára a legfinomabb tűzésekre használhatók, és Ausztriában, valamint Magyarországon, dísekedés nélkül, elismert használhatósága és díse, csinos kiállításánál fogva magában a legmagasb női körökben is felvételre érdemesített.

Egy ilyen gép ő csász. fensége Gizella főhercegnő birtokában is van, és az utolsó gazdasági kiállításon e gép nagy jutalomért kapott.

Elfogadok 5 évi teljes jótállást gépeimre nézve, és kívánatra kész vagyok nemesi és polgári házakból kapott bizonyítványokat elküldeni, melyek évek óta gépeimet a legnagyobb meglepéssel használják és valódi használhatóságáról a legjobbat fogják mondani. Még csak azt említem meg, hogy ezen kis csinos gépeket minden asztalhoz csavarhatni és a fentebbi szekrényben kényelmesen utazásra is elvihetni.

(377) (21—24)

Gyári raktár: KAUSCH H-nál, Bécsben,
Wieden, Kettenbrückgasse Nr. 1.

— Vidéki megrendelések a pénz beküldése vagy utánvétellel azonnal és pontosan teljesíttetnek.

Földmérési és csillagászati eszközöket

a legszebb nemből és munkával ajánlanak

Starke és Kamerer Bécsben, cs. k. polytechn. intézetében

és ajánlják ezeknek szétküldését, valamint physical, meteorologiai és chemiai pontos eszközöket vasutimérésekre, föld- és catastralismérésekre, csillagvizgálatra és mérnöki intézeteknek, föld- és erdő birtokosoknak, bányabirtokosoknak, valamint bizományos kereskedőházaknak.

(105)

— Árjegyzékek ingyen küldetnek szét.

(3—3)

Cs. kir. udvari és szab. Lábbeli gyár.
HAHN LEOPOLD
BÉCS,
központi raktár: Stadt, Kölnherhofgasse Nro 1.

ajánlja legnagyobb raktárát minden kigondolható lábbelnek férfiak, nők és gyermekek számára.
N.B. A tőli idényre és farsangra a legizetesebb új fajtájú lábbeli készítmények vannak készen ismert olcsó áron és kitűnő minőségben.

URAK SZÁMÁRA, egy pár:		NŐK SZÁMÁRA, egy pár:	
Mainzi borjúbőr topán	4 ft 30 kr.	Brünnel vagy bársöny topányok,	2 frt — kr.
„kettős talppal	5 „ 10 „	füzővel	2 „ 50 „
Vizmentes Juchten, kettős talp	5 „ 50 „	detto elastik	2 „ 50 „
Oroszlack	6 „ 50 „	detto elől füző magos	3 „ 50 „
Salonack, keztübbőr betéttel	5 „ 20 „	Glacé topán, lack szárral	3 „ 80 „
Zergebőr	4 „ 50 „	Genre hongrois	6 „ — „
Borjúbőr fájós lábakra	5 „ 20 „	Revers à l'anglais	7 „ — „
Patent-filz	6 „ — „	Phantasie à la Benoiton	5 „ 50 „
Borjúbőr hosszuszárú csizma	6 „ 80 „	Bőrtopán füzővel	2 „ 40 „
Juchten-térdszizma	8 „ 20 „	„ elastik	2 „ 80 „
Poppenheimféle magas csizmák 17 ftől 20 ftig,		Bőr-prémes topán	4 „ — „
Utazó fél-csizmák 4 ft 20 krtól	6 frt — kr	Bársöny prémes topán lack	5 „ — „
„ prémes	8 frt —	szegélyezett	5 „ — „
Commod topán 90 krtól	2 „ —	Bálitopán fehér vagy fekete	1 „ 30 „
Gyermekek topán 80 krtól	2 „ —	„ Atlasz	3 „ 50 „
Leány topán 1 frt 40 krtól	2 „ —	Commod topán 80 krtól	3 „ 50 „
Fiu topán 2 frtől	3 „ —		
		Szegekkel egy pár	30 kral drágább.
		Rámázva egy pár	60 „

Megrendelések a pénz beküldése vagy utánvét útján, és a láb hossza és szélessége megjelölése után pontosan teljesíttetnek.
Kereskedőknek nygban-vételkor elegendés.

(18)

ÉRTESITES.

(12—*)

Mintán az urbéri és tizedkárptólási utalványokra adandó obligatiokat osupán Nagy-Szebenben lehet kivenni, — s ez okon vagy a költséges odantazás, vagy pedig megbízásunk útján elintézés esetében a leszámítolás kikerülhetlen, — ez okon alólírott egész tisztelettel jelentem a t. cz. birtokos uraknak, hogy a bécsi napi cursuson alól egy százalékkal kifizetem az utalványokat, — a kész obligatiokat pedig egy százalékon alól is veszem, s ezek realizátását levél útján is elintézem. Mindenféle couponokat teljes értékükben, s minden levonás nélkül fizetek. Kelt Kolozsvárt, jannár 10-én, 1867.

EISENBERGER LIPÓT.

(123)

(3—3)

Közyülés.

A m.-valkői, kelecezi és k.-újfalusi birtokoságnak jövő április hó 6-kán d. e. 10 órákor közgyűlése lesz Kolozsvárt a nmlgu b. Jósika Lajos ur előlétele alatt és házánál. Melyre az illető t. cz. birtokos urakat azon hozzáadással van szerencsém meghívni, hogy az eligazítandó tárgyak igen fontosak.

Incsel, márt. 24-én, 1867.

GYARMATHY MIKLÓS,
alinspector.

(121)

(3—3)

Tisztított Pftogen
vagy Petroleum fontja — ft 20 kr
közönséges kocs
kenőcs fontja — ft 10 kr
Sárga kocs kenőcs
szagtalan és hāj helyett
használható fontja — ft 20 kr
öltő viasz — 1 ft 40 kr
ugy kisebb mértékben is
kaphatók

Szentjánosi Ferencznél

Kolozsvárt közepetűsz.